

ที่ กษ ๐๓๐๗/๔๕๗

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๔ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างกฎหมายกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานอ่างเก็บน้ำหัวแม่แดง เป็นทางน้ำชาลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๙) ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙

๓. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการซ่อมประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๔๕

๔. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎหมายและแผนที่ท้ายร่างกฎหมาย) จำนวน ๑๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎหมายกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทาน
อ่างเก็บน้ำหัวแม่แดง เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องที่เสนอตั้งกล่าวว่าด้วยที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการร่างกฎหมาย
และการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔(๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๔(๑) แห่งพระราชบัญญัติการซ่อมประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการซ่อมประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙ ทั้งนี้
รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด ชาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบ
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทานนอกรากเกษตรกรรม
เพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่าง
มีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบทรัพยากริเวณน้ำ ไม่สามารถ
การขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาครัฐกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนด
ทางน้ำชาลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๙) ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙
กำหนดให้เป็นทางน้ำชาลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน
โดยออกเป็นกฎหมาย ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการซ่อมประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙
จึงขอเสนอร่างกฎหมาย ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยแดง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากศูนย์กลางเขื่อนดิน อ่างเก็บน้ำห้วยแดง ตำบลลูกสุมาลย์ อำเภอสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ถึงขึ้นไปทางด้านเหนือน้ำ ในเขตตำบลลูกสุมาลย์ อำเภอสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางน้ำ ภาระทางน้ำชลประทานที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการชลประทานที่ได้ตราไว้ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการรัฐมนตรี หรือให้ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็วจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนับสนุนนโยบายของรัฐ ในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จะนำไปใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าวัสดุปรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้อย่างน้อย

โดยที่การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรการด้านน้ำและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำหรับปริมาณน้ำในส่วนทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยแดง มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๑.๑๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาส่วนภูมิภาค สาขาสกลนคร ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๑๙๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและการเกษตรประมาณ ๐.๔๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำทางน้ำชลประทานแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถดำเนินการดัดแปลงจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๔ (๑)
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยแดง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย มาเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุญราช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo_rid@rid.go.th